

גים. הוא הפר את החוק בפרהסייה, גנב עתיקות מכל הבא ליד והפך סוחר בינר לאומי בהן בעודו מכהן כשר בכיר בממלכה שלה ומשמש כסמל המדינה ברחבי העולם.

אפיונדה מפורסמת — כאשר ירד דיין ממכונתו, הזיז את הי חכיות שחפמו כביש שהיה בתי קון, ונמט בדרך האפורה — הפי כה סמל לכל דרך-חיינו.

גרוע מזה: היא הפכה נורמה למדינה, שבה פשטו השחיתות האישית והציבורית, הפרת החוק בידי מיוחסים בעלי-חסינות, התעשרות אישית של בעלי-השררה ומחיי קת כל גבול בין עיסוקים לאומיים ועסקים פרטיים.

הסלחנות משחיתה

ל דיין היה מותר הכל. כל מעשה שהיה מעורר זעם ורוגז אילו נעשה בידי אחר, עורר חיוך סלחני וגא כאשר נעשה בידי דיין.

זה היה מסוכן מאוד — מסוכן לדיין עצמו.

כפאראפראזה של אימרה מפורי סמת, אפשר לאמר כי "הסלחנות משחיתה, והסלחנות המוחלטת משחיתה באופן מוחלט."

בידעו שמותר לו הכל. הרחיק דיין לכת יותר ויותר, כלפי מישפחתו, כלפי חסידיו וכלפי המדינה כולה, עד שהצטבר כתבי האישום שאודי בנו מטיח בפניו.

יתכן שגם מבחינה זו שימש דיין סמל למדינה כולה. הסלחנות שבה התייחסה אליה מישפחת-העמים במשך שנים רבות, בשל זכר השואה וסיבות אחרות, היתה בעוכריה. מנהיגיה התרגלו למחשבה של-ישראל מותר הכל. אין עוד גבול לתאוות ולתיאבון — וההיסטוריה מלאה בדוגמות של עמים ומדינות שהלכו אל אובדנם מפני שלא ידעו לשים סייג לעצמם.

גם אדם נורמלי היה מתפתה להפקרות גוברת והולכת, כאשר הכל מותר לו. ואילו משה דיין לא היה אדם נורמלי.

אני סבור — וסברתי תמיד — כי דיין היה אדם מופרע מאוד, אדם בעל פנים נפשי קשה.

איי-היכולת שלו לקשור קשרים הוגנים עם בני-אדם, כגברים כנשים (מלבד ידי-דתו רחל, שאותה נשא לאשה אחרי יחסים של עשרים שנה), להעניק חום מינימלי לבני-מישפחתו, לומר אמת, לשמור על חוקים וכללים — כל אלה לא היו אלא סימפטומים למופרעות יסודית, שמקורה בוודאי בימי ילדותו וביחסיו עם אמו. אודי בנו אינו האדיפוס הראשון במישפחה.

המופרעות שזו לא הפריעה די כארזומה. לעיתים היה נדמה לי שנכון ההיפך: דווקא המופרעות היתה מקור הכארזומה שזו.

הנתק שלו מבני-אדם נתפס כמרחק של מנהיג, שהוא משיכמו ומעלה. תפיסותיו הפשטניות-להחריד נראו כהברקות גאר-ניות של אדם בלתי-שיגרגתי, תחת להיר-אות כפי שהיו — תוצאות של מוח בלתי-מאורגן של איש שלא קרא ספר מימיו. אי יכולתו להבחין בין אמת ושקר נחשבה כטכסינות פוליטית מזהירה, וכך גם אי יכולתו לקבל החלטות.

היה משהו סימלי ברטייה השחורה, שי-הציקה לו מאוד במשך רוב שנות חייו, אך שהבריות ראו בה סמל כארזומטי שוכה לב, דיין היה איש מופרע, ובוודאי גם אומלל ביסודו, אך בעיותיו אך הגבירו את כוח-המשיכה שלו. התאונות הרבות שאותן הביא על עצמו בקלות-דעת שגבלה בהרס-עצמי, והמחלות הפסיכוסומטיות שרדפו אותו כל חייו, לא הפריעו לתדמיתו כצבר זקוף-קומה, בלתי-מתוסבך, איש-הכוח, סמל הישראלי החדש.

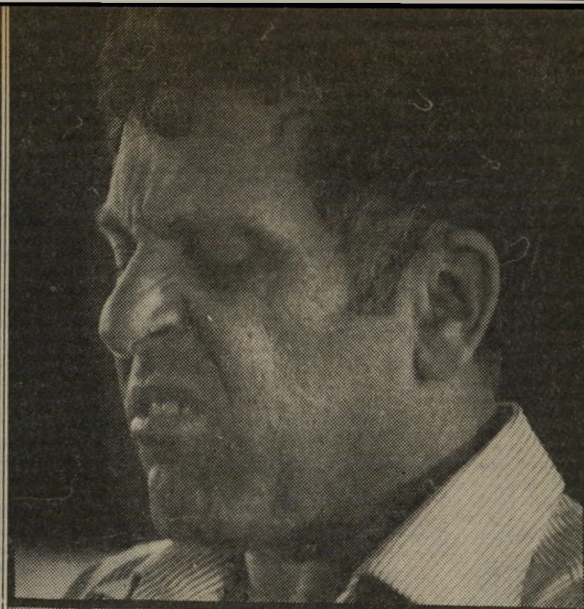
התמונה שצוירה על-ידי אודי בנו, בי-התקפה של שיגאה ללא-גבול, היא תמונה מדויקת עד להכאיב, אך המוניטין-אל אינם מסוגלים להשלים עם תמונה זו. פולחן-האלילים נמשך גם אחרי שהגופה הוטמנה בקיברה.

יותר מכפי שדיין היה זקוק לה-מונים, היו ההמונים זקוקים לדיין.

(על כן — בחמשך)

שופט דבורין — איך אפשר לאסור?

עיתונאי אריה אבנרי — אם יש בידך גליון —

וכך כתב בהחלטתו: "ביחוד נראית לי הטענה, שאין למנוע בצו דבר אשר בעצם כבר נעשה, והעותק שהוצג לפני על-ידי שמגר מהווה ראיה לכך."

נזק

שלא יתוקן

א יתרע מזלזל של מעריב, והיועץ המישפטי שלו לא נמצא בביתו של השופט כאשר הגיעו לשם אריה אבנרי ושני עורכי-דיניו, וביקשו צו האוסר על הפצת מוסף של מעריב.

אבנרי טען באוזני השופט, כי טיוטת סיפרו החדש על השר דויד לוי נגנבה מביתו. קטעים מאותה טיוטה נגנבה יופי-עו, לדבריו, בכתבתו של העיתונאי אמנון אברמוביץ במוסף מעריב. כדי למנוע הפרת זכות-היוצרים שלו, דרש הסופר לאסור הפצת העיתון.

גם לבקשתו של אבנרי צורף תצלום הכתבה במוסף שאליה התייחס, ברור היה שאם הגיעה לידי, הגיעה בוודאי גם לאחרים. מכיוון שנוהגיה-הפצה של שני הצהרונים דומים, סביר היה להניח כי השופט ייוכר בטענותיו של עורך-הדין מזור, ולא יסטה מהחלטתו הקודמת.

למרבית הפליאה לא כך עשה. הוא אמנם שאל את עורכי-הדין על-יזה אסולין ויצחק בן-עזרי אם מוסף מעריב הופץ כבר, אך הם ענו לו שאין להם ידיעה על כך. הם הציעו לשופט דרך להתגבר על הדבר: "האנשים המפיצים ביום השישי בבוקר את כותרת העיתון לחנויות, יקחו איתם בחזרה את המוספים שכבר הופצו." אמרו, והשופט שמע הסבריהם בעליפה ונעתר להם.

לפני שנתיים, כאשר ביקש שמואל פלאט-שרון ופרקליטו יצחק לאלו, צו למנוע הפצתו של עיתון הארץ מנשיא בית-המישפט-המחוזי, בנימין כהן, טרח לטלפן לדפוס הארץ כדי לברר באיזה שלב נמצאת הדפסת העיתון. השופט ביקש לזמן מיידי לביתו גם את נציג העיתון, כדי לשמוע מה בפיו, לפני בעיתון, ואמנם, אחרי שמיעת שני הצדדים, סירב הנשיא כהן להוציא את הצו המבוקש.

השופט דבורין לא נהג כך. הוא קיבל את טענת אריה אבנרי ונציגיו, ואסר את הפצת העיתון. אך כל מי שקנה למחרת את עיתון מעריב קיבל לידיו גם את המוסף, למרות צו בית-המישפט.

הפרה כזו של צו, שאינה באה באשמת העיתון, יש בה כדי לחתור תחת כבודו של בית המישפט, הנמנע בדרך כלל מלהר-ציא צווים שאיי-אפשר לקיימם, והדין בבקשה במעמד שני צדדים שיהיה (אם העיצומים ירשו זאת) לפני השופט יהיה בבחינת פוסט-מורטם בלבד. הנזק שנגרם לעיתון אינו ניתן לתיקון, בעוד שלאבנרי יש תרופות מישפטיות אחרות — כמו

הפכה שאסור

ר שעה 8 בערב דחה השופט חיים דבורין את בקשתו של עורך-הדין גד שמגר לצוות לאסור על הפצת מוסף ידיעות אחרונות של יום השישי. שעה לאחר-מכן נעתר אותו השופט עצמו, לבקשתו של העיתונאי אריה אבנרי ועורכי-דיניו, ואסר על הפצת מוסף היום השישי של מעריב. אמנם עילות התביעה בשני המיקרים היו שונות לחלוטין, אבל נימוקי העיתונאים היו זהים. אין לתאר את הנזק שנגרם לעיתון שהפצתו נאסרה, עיתון הוא דבר חדי-פעמי, אם לא הופץ היום, ייוק לפח ואבדה לחלוטין עבודתם של מאות אנשים — עיתונאים, עורכים, סדרים, גרפיקאים ופעילי-דפוס. עשרות מיליוני לירות ירדו לטמיון, ואין דרך לתקן זאת. גם הנזק שנגרם למוניטין של העיתון הוא עצום. מפרסמים שסמכו על-כך שמודעותיהן תגענה לציבור דווקא בסוף-השבוע הזה, יח-שבו פעמיים לפני שיפרסמו בו שוב.

מלבד זאת — דבר הידוע היטב לעיתונאים, אך לא לשופט-טים: חלקים רבים של העיתון מופצים בעצם זמן מה לפני מועד מכירתו. החלקים הפנימיים של מוספי סוף-השבוע נמצאים במקר-מותיה-מכירה כבר ביום החמישי בבוקר, ולפעמים גם קודם לכן. צו איסור הפצתם, היוצא ביום חמישי בערב, איחר את המועד, ואיי-אפשר יהיה לבצעו.

"אי-אפשר

למנוע..."

כ אשר נכנס עורך-הדין שמגר, ובידו המוסף של ידיעות אחרונות שעליו התלונן, ראה אותו עורך-הדין מיבי מזור,

בהחלטה פשוטה, שלא בנוכחות העיתון ובלי לשאול

את פיו, קיבל שופט על עצמו לאסור הפצת עיתון

תביעה פלילית ותביעת-זיקוקן — היכולות לתקן את המעוות, אם יהיה צורך בכך.

נורות

אדומות

ה פרשה כזוה מעלה מחדש בעייה כאובה: יחס הוילוזל של בית-המישפט לתפקידו של עיתון בחברה הדמוקרטית. לא יעלה על הדעת ששופט אמריקאי, למשל, היה מרשה לעצמו להוציא בקלות כזאת צו למניעת הופעתו של עיתון או חלק ממנו, על-סמך טענה מסוג זה, אף מבלי לשמוע מה בפני העי-תון, והאף מבלי לטרוח להזמין את נציגיו לדין.

החלטת השופט דבורין נדולה אדומה נוספת במערכת הנורות האדומות המזהירה מפני הסכנות החמורות המאיימות עתה בארץ על חופש-העיתונות.

נציגו הקבוע של הצהרון. הוא היה אצל השופט דבורין, שהיה נשיא-הדין באותו ערב, לצורך בקשה אחרת. כאשר התברר לו כי מדובר בבקשת צו נגד ידיעות אחרונות, ביקש מהשופט להר-שות לו לייצג באופן ספונטאני את העיתון. שמגר לא התנגד, וכך נערך דיון מאוזן, שבו יוצגו שני הצדדים. שמגר הביא את טענותיו של מרשו, נאשם שזוכה מרצח בראש-העיק, שטען כי כתבה של מרדכי גילת על הזיכוי הציגה אותו כאור עוין ובלתי-נכון, שיש בו משום הוצאת-דיבה עליו. לדבריו, היתה גם פגיעה בעיקרון סובי-יודיצה, כיוון שהעירעור טרם נשמע.

בזאת התשובות הענייניות היה בידו של מזור קלף חזק אחד. הוא שאל את עורך-הדין שמגר, "איך השגת את הגליון?" ועורך-הדין ענה בתמימות כי קנה אותו בקיוסק שליד הבית.

אם כך, הרי שאין אפשרות מעשית לאסור את הפצת המוסף, הוא כבר הופץ, ואף נמכר לקהל! טען מזור.

השופט התרשם מאוד מטיעון זה, דחה את בקשתו של שמגר